

УДК 351.823.1:[637.5+637.1]:006

DOI: 10.35432/tisb332025331949

Андрій Наконечний

*аспірант кафедри соціально-гуманітарних наук
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-8007-9227>
e-mail: a.nakonechnyy@ukr.net*

РЕГУЛЮВАННЯ СТАНДАРТІВ ЯКОСТІ М'ЯСО-МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Встановлено, що для регулювання стандартів якості м'ясо-молочної продукції в ЄС характерний загальний дуалізм регулювання сільськогосподарської галузі в ЄС. Визначено, що в рамках ЄС виробляються найбільш значущі, загальні для всіх правові інструменти сільськогосподарської політики та встановлюються єдині цілі політики ЄС. Окремі країни-учасниці ЄС вже конкретизують, доповнюють цілі та обирають відповідний інструментарій для їх досягнення. Доведено, що кожна країна розробляє стратегічний план ЄСПП, який затверджує Європейська комісія задля забезпечення узгодженості політики у межах ЄС. Доведено, що географічні, економічні, соціальні та політичні особливості держав ЄС визначають об'єктивні відмінності у правових, організаційних та економічних формах забезпечення відповідних відносин. У цьому полягає одна із значних проблем розвитку сільськогосподарського права у межах інтеграції. Обґрунтовано, що незважаючи на зазначений дисбаланс, законодавство ЄС у галузі сільського господарства сьогодні склалося у певну стійку систему правового регулювання. У той же час, як показала практика, в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, які глобально становлять загрозу безпеці, життю та здоров'ю людей, сільськогосподарська галузь у ЄС виявилася не повною мірою готовою комплексно відповісти на нові виклики для суб'єктів сільськогосподарського виробництва. Доведено, що усвідомлення важливості проблеми пандемії COVID-2019, а пізніше й російсько-української війни щодо нанесення втрат сільському господарству, а отже, всієї економіки країн ЄС та світової економіки, зумовило те, що Європейська комісія в галузі сільського господарства ініціювала низку екстрених заходів, спрямованих на створення правових інструментів підтримки сільського господарства.

Ключові слова: сільськогосподарська політика ЄС, м'ясо-молочне виробництво, стандарти якості, регламенти ЄС з якості сільськогосподарської продукції.

Andriy Nakonechny

*PhD-student of the Department of Social and Humanitarian Sciences
ESI of Public Service and Administration, Odesa Polytechnic National University
<https://orcid.org/0000-0002-8007-9227>
e-mail: a.nakonechnyy@ukr.net*

REGULATION OF QUALITY STANDARDS OF MEAT AND DAIRY PRODUCTS IN THE EUROPEAN UNION

The paper reveals that a general dualism of regulation in the agricultural sector in the EU characterizes the regulation of meat and dairy product quality standards in the EU. It is determined that within the EU, the most significant, common legal instruments of agricultural policy are produced, and unified EU policy goals are established. Individual EU member countries already specify, supplement, and choose the appropriate tools to achieve these goals. It is revealed that each

country develops a strategic CAP (Common Agricultural Policy) plan, which is approved by the European Commission to ensure policy coherence within the EU. It is demonstrated that the geographical, economic, social, and political characteristics of EU states determine objective differences in legal, organizational, and economic forms of ensuring relevant relationships. This constitutes a significant problem in the development of agricultural law within the scope of integration. It is argued that despite the mentioned imbalance, EU legislation in the field of agriculture has now formed a stable system of legal regulation. At the same time, as practice has shown, in the face of emerging extraordinary situations that globally threaten safety, life, and health, the agricultural sector in the EU has not been fully prepared to comprehensively respond to new challenges for agricultural producers. It is proven that awareness of the importance of the COVID-2019 pandemic issue and later the Russian-Ukrainian war causing losses to agriculture and, consequently, the entire economies of EU countries and the global economy, led the European Commission in the field of agriculture to initiate a series of emergency measures aimed at creating legal support instruments for agriculture.

It is examined that in 2020, the European Parliament voted to confirm the provisions of the new Common Agricultural Policy. It is proven that the development of fundamentally new, unified approaches to managing agricultural relations was a lengthy (over two years) and controversial process. It is determined that the adoption of the new CAP became particularly relevant in the conditions of an unstable economic and geopolitical situation, caused, among other things, by Russia's large-scale invasion of Ukraine, increasing global competition, the COVID-19 pandemic, migration and internal security issues, exacerbated by climate change. It is argued that the new pan-European vision of a more environmentally just and simplified CAP project was confirmed by the mutual commitments of member states within the «From Farm to Fork» and «Biodiversity» strategies, aimed at sustainable development of agriculture and rural areas, and addressing climate change.

Keywords: EU agricultural policy, meat and dairy production, quality standards, EU regulations on the quality of agricultural products.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Сільськогосподарська сфера в ЄС, у т.ч. виробництво, переробка та реалізація м'ясо-молочної продукції, торкається комплексу економічних, соціальних, політичних та інших відносин. Ці відносини мають складну інституційну та організаційну структуру, торкається широкого кола суб'єктів та містять певну систему регулювання. Регулювання сільськогосподарського сектора в ЄС є настільки всеосяжним і багатофункціональним, що складно назвати іншу сферу такого ж комплексного впливу.

Сільськогосподарський сектор ЄС є найважливішою ланкою функціонування та розвитку європейської інтеграції. На перших етапах інтеграції в рамках ЄС саме сільське господарство було позначено як стратегічно значущі сфери економіки ЄС, фундаментальні засади розвитку виробництва та торговельного обороту [1]. Сьогодні сільське господарство в ЄС – одне з провідних світових джерел продовольства, яке підтримує продовольчу безпеку суспільства з більш ніж 500 мільйонів громадян. В рамках усіх циклів економічної діяльності в галузі сільського господарства (виробництво та переробка сільськогосподарської продукції, її розподіл, включення до торговельного обороту та ін.) реалізуються функції соціально-трудового забезпечення, що виражаються у наданні громадянам ЄС близько 40 мільйонів робочих місць. При цьому в сільських районах ЄС проживає 55% його громадян, які виступають як основна база для працевлаштування, відпочинку та туризму. Значною в даний час є система підтримки сільськогосподарських виробників, в рамках якої прямі платежі підтримують стійкість 7 мільйонів ферм, що обробляють 90% сільськогосподарських земель, що забезпечує близько 46% доходів сільського господарства ЄС. Ці заходи дозволяють зберегти життєво важливу високоякісну виробничу базу сільгоспвиробництва в ЄС.

Нові виклики сучасності, пов'язані, зокрема, з поширенням вірусної інфекції COVID-

2019, істотно вплинули на розвиток сільськогосподарської галузі не лише в ЄС, а й у всьому світі. Загалом, одним із найбільших у сфері перевезень, зберігання та збуту сільськогосподарської продукції постраждав виробничо-збутовий ланцюжок м'ясо-молочної продукції. Значно ускладнився доступ до фінансування сільськогосподарської діяльності. Для фермерів у ЄС актуалізувалися проблеми отримання кормів, і навіть пошуку робочої сили в сільськогосподарському виробництві через великий вплив сезонних спеціалістів. Таким чином, перед ЄС постали принципово нові завдання створення правових механізмів підтримки сільського господарства за умов пандемії.

Не менший вплив на сільськогосподарську галузь в ЄС здійснюють обставини широкомасштабного вторгнення РФ в Україну. Так, серед заходів підтримки України було значно полегшений доступ української сільськогосподарської продукції на продовольчий ринок ЄС, що в окремих секторах, зокрема щодо курячого м'яса, призвело до суттєвого перерозподілу ринку, що викликає незадоволення фермерів. З іншого боку, блокада портів призвела до суттєвих перешкод на шляху постачання на європейський ринок комбікормів для тваринних ферм. Суттєвий вплив на європейський м'ясо-молочний сектор здійснюють також взаємні санкції між ЄС та РФ, що фактично призвело до втрати російського ринку м'ясо-молочної продукції для європейських товаровиробників. Крім того, масове переміщення громадян України до країн ЄС досить сприятливо позначається на сільськогосподарському секторі, який може позбавитися притаманному йому дефіциту дешевої робочої сили.

У зв'язку із набуттям чинності Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами Україна поступово зближує власну політику та законодавство у сфері сільського господарства до стандартів ЄС. Зокрема, співробітництво між Україною та ЄС у сфері сільського охоплює такі сфери: сприяння взаємному розумінню політик у сфері сільського господарства; посилення адміністративних спроможностей на центральному та місцевому рівнях щодо планування, оцінки та реалізації політики; заохочення сучасного та сталого сільськогосподарського виробництва, з урахуванням необхідності захисту навколишнього середовища і тварин, зокрема поширення застосування методів органічного виробництва й використання біотехнологій, шляхом впровадження найкращих практик у цих сферах; покращення конкурентоспроможності сільськогосподарської галузі та ефективності і прозорості ринків, а також умов для інвестування; поширення знань шляхом проведення навчальних та інформаційних заходів; сприяння інноваціям шляхом проведення досліджень та просування системи дорадництва до сільськогосподарських виробників; посилення гармонізації з питань, які обговорюються в рамках міжнародних організацій; обмін найкращими практиками щодо механізмів підтримки політики у сфері сільського господарства; заохочення політики якості сільськогосподарської продукції у сферах стандартів продукції, вимог щодо виробництва та схем якості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Сільськогосподарський сектор ЄС, у т.ч. м'ясо-молочний сектор представляє високий дослідницький інтерес з позиції різних наукових дисциплін. На сьогоднішній день найбільша вивченість відповідної галузі відносин представлена в економічних дослідженнях. Зокрема, окремі питання м'ясо-молочній галузі ЄС досліджували такі автори, як Н. Аверчева [2], Т. Артюх та О. Богацька [3], І. Білоган [4], К. Власова [5], Ю. Дяченко [6], Ю. Мельник та А. Самосудов [7], Т. Руткевич [8].

Зрозуміло також, що пріоритет у відповідних дослідженнях належить закордонним авторам, що закономірно. Із зарубіжних наукових праць останнього десятиліття варто зазначити колективну монографію «Research Handbook on EU Agriculture Law» (2015) за редакцією J. McMahon та M. Cardwell [9], в якій докладно розглянуто актуальні питання регулювання різних секторів сільськогосподарського виробництва ЄС, а також монографію «EU Agricultural Law and Policy» (2019) [10]. Крім того, науково-дослідний та практичний

інтерес представляє монографія J.M. Danielsen «EU Agricultural Law» (2013) [11], а також монографія A. Gerbrandy, A. Sybe «Agricultural Policy and EU Competition Law» (2011) [12], ряд наукових публікацій M. Carey, S. Cramon-Taubadel, D. Baldock, G. Bánhegy, M. Naccius, D. Harvey, N. Hubbard, F. Mantino, J. McEldowney, A. Sigrid, S. Tangermann, S. Tarditi, G. Zanas, S. J. McMaho, H. Schmidt, J. Usher та ін.

Загальні та окремі аспекти, пов'язані з відносинами, що виникають у галузі сільськогосподарського регулювання в ЄС, відображені у роботах

Однак незважаючи на досить велику вивченість питань регулювання аграрної політики в ЄС та її окремих елементів на сьогоднішній день відсутні дослідження, які комплексно розкривають інструменти впливу на м'ясо-молочну галузь сільськогосподарських відносин у ЄС. В цілому можна сказати, що сучасний стан висвітлення проблем європейської сільськогосподарської галузі та сільськогосподарської політики в Україні характеризується фрагментарністю. Крім того, наявні дослідження не відображають нагальних проблем регулювання сільськогосподарського сектору в умовах соціально-економічної та політичної кризи, пов'язаної з пандемією COVID-2019 та широкомасштабним вторгнення РФ в Україну.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження основних засад регулювання стандартів якості м'ясо-молочної продукції в європейському союзі з метою забезпечення координації та зближення відповідних політик ЄС та України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Характеризуючи регулювання стандартів якості м'ясо-молочної продукції в ЄС перш за все слід зазначити дуалізм регулювання сільськогосподарської галузі в ЄС. Це обумовлене тим, що в рамках ЄС виробляються найбільш значущі, загальні для всіх правові інструменти сільськогосподарської політики та встановлюються єдині цілі політики ЄС. Окремі країни-учасниці ЄС вже конкретизують, доповнюють цілі та обирають відповідний інструментарій для їх досягнення. Кожна країна розробляє стратегічний план ЄСГП, який затверджує Європейська комісія задля забезпечення узгодженості політики у межах ЄС. Географічні, економічні, соціальні та політичні особливості держав ЄС визначають об'єктивні відмінності у правових, організаційних та економічних формах забезпечення відповідних відносин. У цьому полягає одна із значних проблем розвитку сільськогосподарського права у межах інтеграції. Незважаючи на зазначений дисбаланс, законодавство ЄС у галузі сільського господарства сьогодні склалося у певну стійку систему правового регулювання. У той же час, як показала практика, в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, які глобально становлять загрозу безпеці, життю та здоров'ю людей, сільськогосподарська галузь у ЄС спочатку виявилася не готовою комплексно відповісти на нові виклики для суб'єктів сільськогосподарського виробництва. Зокрема, усвідомлення важливості проблеми пандемії COVID-2019, а пізніше й російсько-українського збройного протистояння щодо нанесення втрат сільському господарству, а отже, всієї економіки країн ЄС та світової економіки, зумовило те, що Європейська комісія в галузі сільського господарства ініціювала низку екстрених заходів, спрямованих на створення правових інструментів підтримки сільського господарства.

23 жовтня 2020 р. Європейський Парламент проголосував за підтвердження положень нової сільськогосподарської політики [13]. Вироблення принципово нових, єдиних підходів до управління сільськогосподарськими відносинами являло собою тривалий (понад два роки) і суперечливий процес. Прийняття нової ЄСГП стало особливо актуальним в умовах нестабільної економічної та геополітичної ситуації, спричиненої, зокрема, широкомасштабним вторгненням РФ в Україну, зростаючою світовою конкуренцією, пандемією COVID-19, проблемами міграції та внутрішньої безпеки, що посилюються, змінами клімату. Нове загальноєвропейське бачення більш екологічного справедливого та спрощеного проекту ЄСГП було підтверджено взаємними зобов'язаннями держав-членів у

рамках стратегій «Від ферми до виделки» [14], «Біорізноманіття» [15], з метою сталого розвитку сільського господарства та сільської місцевості, підвищено та клімату.

Виробництво продуктів харчування у ЄС є синонімом якості та багатой різноманітності продуктів. Крім цього, воно відображає різні традиції виробництва у різних регіонах Європи. Механізм покращення якості харчових продуктів од самого початку існування ЄС став частиною його сільськогосподарської політики. Вже 1992 р. ЄС запровадив систему захисту та просування традиційних та регіональних продуктів харчування, використовуючи досвід національних систем Франції та Італії [16, р. 83].

Реформа сільськогосподарської політики ЄС у 1992 р. змістила її фокус від цінової підтримки до комплексного розвитку сільськогосподарського виробництва. Крім того, політична спрямованість змістилася від збільшення кількості у бік підвищення якості продуктів харчування [17]. У 1991 і 1992 р. були прийняті три основні акти в цій галузі, а саме Регламент (ЄЕС) № 2081/92 про захист географічних вказівок та позначення походження для сільськогосподарських продуктів та продуктів харчування [18], Регламент (ЄЕС) № 2082/92 за сертифікатами для сільськогосподарської продукції та продуктів харчування та Регламент (ЄЕС) № 2092/91 з органічного виробництва сільськогосподарської продукції. Метою Регламенту (ЄЕС) № 2081/92 було надання охорони географічному найменуванню як назви для харчових продуктів. Ухвалення Регламенту (ЄЕС) № 2082/92 [19] пов'язувалося з необхідністю захисту традиційних рецептів виробництва продуктів. Метою Регламенту № 2092/91 стало чітке визначення цілей, принципів та правил, які застосовуються до органічного виробництва.

Виробництво продукції з урахуванням визначених вимог щодо якості у ЄС стимулюється комплексом заходів, серед яких значне місце займає фінансова допомога. Держави-члени набували можливості реалізації прав на фінансову допомогу для просування цих продуктів. У рамках дії цих актів було запроваджено три системи, що дозволили надалі визначати якість продуктів:

- захищене позначення місця походження товару - Protected Designation of Origin (далі за текстом - PDO): сільськогосподарські продукти та продукти харчування, що виробляються, оброблені та підготовлені у зазначеній географічній області з використанням визнаних ноу-хау;
- захищена географічна вказівка - Protected Geographical Indication (далі за текстом - PGI): сільськогосподарські продукти та продукти харчування тісно пов'язані з певним географічним районом або, принаймні, один із етапів виробництва, обробки чи підготовки до виробництва мають відбуватися саме в цьому районі;
- гарантія традиційного виготовлення продукту – Traditional Speciality Guaranteed (далі за текстом – TSG): вказує на традиційний характер виробництва; застосовувані протягом багато часу постійні методи, способи виробництва, без прив'язки до конкретної географічної зони [20].

Очевидним став той факт, що захист географічних ідентифікаторів та інших якостей традиційної продукції потрібний не лише на рівні ЄС; подібні заходи також були необхідні для захисту назв традиційних продуктів з усього світу та інформування споживачів про справжність продуктів. Це зумовило і те, що європейські фермери стали менше займатися масовим виробництвом продовольчих товарів, а більшою мірою зосередилися на якості продуктів з урахуванням особливої цінності технологій, засобів виробництва, а також традицій сільськогосподарської практики [21]. Регламент (ЄЕС) № 2081/92 проводив різницю між двома категоріями захищених імен: позначенням походження та географічним найменуванням. Різниця між двома категоріями залежить від того, наскільки тісно продукт пов'язаний з конкретною географічною областю, чиє ім'я він носить.

Необхідність регулювання місць походження товарів та географічних вказівок зумовлена різною філософією країн ЄС щодо зв'язку товару з його географічним

походженням. Охорона найменування місця походження характерна для держав південної частини Європи (Іспанія, Італія), де якість продукції нерозривно пов'язана з її виробництвом у конкретній місцевості. Географічні вказівки найбільш характерні для країн північної частини Європи, де якість визначається секретами виробництва, навіть якщо сировина походить з іншого регіону. Цікаво відзначити, що найбільшу кількість зареєстрованих позначень мають виробники з таких країн, як Італія, Іспанія та Франція [22].

Менш затребувана система регулювання сільськогосподарської продукції, пов'язаної з географічними особливостями походження та обороту, визначається Регламентом (ЄС) № 2082/92. Ціль цієї системи полягала в тому, щоб визначати типові особливості продуктів харчування шляхом надання сертифікату, що підтверджує їх конкретні властивості. Таким чином, регулювання встановлювало дві умови для реєстрації назви продукту: продукт є традиційним і повинен мати особливості, які відрізняють його від інших продуктів [23].

Слід зазначити, що наразі регулювання якості органічного виробництва в рамках ЄС та стандарти обробки харчових продуктів, кормів та необроблених сільськогосподарських продуктів встановлюються у Регламенті №834/2007 та Регламенті 2018/848. Стандарти, що містяться в цих документах, можуть бути розширені країнами-учасниками в рамках національного законодавства. Правове закріплення отримав термін «органічний» та визначено правила використання органічного логотипу ЄС. Участь у цій «системі якості» є добровільною. Фактично сертифікація таких продуктів харчування та метод ведення сільського господарства, заснований на встановлених у нормах Регламентів принципах та практиці реалізації докладних стандартів виробництва та обробки, призначені для мінімізації впливу на довкілля та забезпечення природності продуктів харчування.

У березні 2006 р. ЄС оновив свої норми щодо регулювання захищеного найменування місця походження товарів та захищених географічних вказівок. У 2006 р. Регламентом Ради (ЄС) № 509/2006/203 [24] замінено Регламент (ЄС) № 2082/92 та Регламентом Ради (ЄС) № 510/2006/204 [25] замінено Регламент (ЄС) № 2081/92. У 2007 р. Регламентом Ради (ЄС) № 834/2007/205 [26] був скасований Регламент (ЄС) № 2092/91.

Було внесено кілька важливих змін, зокрема в регламентацію процедур перевірки якості для прямих заявок від груп виробників, які не є резидентами країн, що входять до ЄС. Процедура реєстрації стала однаковою для позначень походження, що охороняються, і для географічних ідентифікаторів, що охороняються.

Новий порядок визначення якості продукції значно спростив використання систем якості. Наприклад, до цього заявники (групи виробників) подавали запит на реєстрацію найменування продукту в органах держави-члена, потім влада розглядала запит і надсилала всі заявки до Європейської комісії, в якій, як правило, знову проводилася повна перевірка. Відповідно до нових норм, держави-члени ЄС стали самі здійснювати експертизу заявки та свою діяльність у рамках Регламенту, виходячи з керівних принципів, встановлених на рівні ЄС. У свою чергу Європейська комісія почала брати участь у перевірці лише основних елементів у рамках системи якості, щоб забезпечити відповідність встановленим вимогам.

Зміни у системі якості були ініційовані в грудні 2010 року в контексті підвищення конкурентоспроможності європейських сільгоспвиробників і, як очікується, матимуть довгостроковий вплив на політику розвитку сільських районів ЄС.

Новий європейський пакет якості містить змінений підхід до схем регулювання якості сільськогосподарської продукції, що допомагає наповнити існуючі схеми ЄС більшою узгодженістю та ясністю. В даний час політика якості ЄС щодо сільськогосподарської продукції та продуктів харчування спрямована на заохочення різноманітного сільськогосподарського виробництва, захист найменувань продуктів від неправомірного використання та підробок та надання допомоги споживачам в оцінці специфіки продуктів. Політика ЄС щодо якості сільськогосподарської продукції має три напрями: схеми якості ЄС, маркетингові стандарти та схеми сертифікації. Вона ґрунтується на ряді актів, що

визначаються відповідно: а) схеми якості (Регламент № 1151/2012 [27], Регламент (ЄС) № 110/2008 [28] та Стаття 93 Регламенту № 1308/2013 [29]); б) метод органічного виробництва, як визначено Регламентом Ради (ЄС) № 834/2007[30]; в) логотип якісної сільськогосподарської продукції, характерної для найвіддаленіших регіонів Союзу, як зазначено у ст. 21 Регламенту № 228/2013 Європейського парламенту та Ради [31]; г) схеми якості, зазначені в пунктах (б) та (с) ст. 16 (1) Регламенту (ЄС) № 1305/2013 Європейського Парламенту та Ради [32]. У цьому списку основним актом слід назвати Регламент (ЄС) № 1151/2012 від 21 листопада 2012 р. «Про схеми якості сільськогосподарської продукції та продуктів харчування».

Прийняті зміни насамперед посилили схеми PDO та PGI, тоді як схема TSG була серйозно трансформована. Ключові компоненти системи якості включали нові вимоги, такі як «Необов'язкові умови якості», до яких віднесені, зокрема, виробничі системи. Крім цього, визначено підстави стандарту здійснення загального базового маркетингу, що встановлюється для всіх сільськогосподарських продуктів. І, нарешті, встановлені нові рекомендації щодо передових методів для схем добровільної сертифікації та маркування продукції з використанням інгредієнтів PDO та PGI.

Так, згідно з п.1 ст.1 Регламенту № 1151/2012, він спрямований на те, щоб допомогти виробникам сільськогосподарської продукції та продуктів харчування доводити до відома споживачів характеристики продуктів харчування та їх сільськогосподарські властивості, забезпечуючи тим самим:

а) сумлінну конкуренцію для виробників сільськогосподарської продукції та продуктів харчування;

б) доступність інформації для споживачів продукції;

в) дотримання правового режиму охорони результатів інтелектуальної діяльності;

г) цілісну систему внутрішнього ринку.

Заходи, що викладені в Регламенті призначені для підтримки сільськогосподарської та переробної діяльності та систем ведення сільського господарства, пов'язаних із високоякісною продукцією, що сприяє досягненню цілей політики розвитку сільських районів ЄС.

Розділ II Регламенту присвячений регулюванню використання захищених позначень походження та захищених географічних індикаторів. У ст. 4 визначено, що «схема для позначень походження, що охороняються, і географічних індикаторів, що охороняються, створена для того, щоб допомогти виробникам продукції, пов'язаної з географічним районом, шляхом:

а) забезпечення справедливого прибутку за рахунок якості своєї продукції;

б) забезпечення єдиного захисту імен як права інтелектуальної власності на території Союзу;

в) надання чіткої інформації про додаткові характеристики продукту для споживачів».

Важливим положенням, що розкриває зміст системи якості продуктів харчування, є зміст ст. 7, присвяченої специфікації продукції. Специфікація продукту є ключовим елементом у позначенні назви продукту, оскільки вона визначає умови, які повинні дотримуватися всіма виробниками, які її прийняли. Незважаючи на те, що виробники розробляють свої специфікації, використовуючи їх як сильний елемент самоконтролю, нині вони повсюдно перевіряються національною владою та владою ЄС.

Специфікація продукту повинна містити всю технічну інформацію, що необхідна для опису продукту. Вона має бути достатньо докладною, щоб дозволити будь-якому новому виробнику у відповідній галузі розпочати виробництво конкретного продукту згідно специфікації. Позначення у специфікації є обов'язковими для використання зареєстрованого імені та є орієнтиром для будь-яких перевірок з боку органів влади. Лише продукти, які відповідають специфікації, можуть бути продані під знаком PDO або PGI.

Відповідно до п.1 ст. 7 аналізованого Регламенту, захищена географічна вказівка або захищене позначення походження має суворо відповідати певним критеріям, що підтверджують достовірність походження продукції, способів її отримання, її властивостей, а також належну якість та методи пакування.

Третя схема якості визначена розділ III «Традиційні спеціальні гарантії». Зокрема, ст. 17 визначено, що схема традиційних спеціальних гарантій призначена для захисту традиційних методів виробництва та рецептів, допомоги виробникам традиційних продуктів у маркетингу та доведення до споживачів корисних властивостей традиційних рецептів та продуктів. При цьому згідно з п. 1 ст. 18 назва має право на реєстрацію як традиційна спеціальна гарантія, якщо вона описує конкретний продукт харчування, який:

а) є результатом певного способу виробництва, обробки або складу, що відповідає традиційній практиці для цього продукту харчування; або ж

б) виробляється із сировини або інгредієнтів, які традиційно використовуються для виробництва цього продукту харчування. У таких випадках назва підлягає охороні та є гарантією якості як традиційна спеціальна гарантія.

Якщо буде встановлено, що певне ім'я вже використовується в іншій державі-члені ЄС або в третій країні, щоб розрізнити порівняні продукти харчування або продукти, що мають однакову або схожу назву, зазвичай приймається рішення про реєстрацію найменування, яке може передбачати, що ця назва має супроводжуватися вказівкою «зроблено відповідно до традиції», одразу після якої слідує назва країни або її регіону.

У Регламенті № 1151/2012 також порушуються питання специфікації. Так, відповідно до п.1 ст. 19 традиційна спеціальна гарантія повинна відповідати специфікації, яка повинна включати:

а) ім'я, що пропонується для реєстрації, у відповідних мовних версіях;

б) опис продукту, включаючи його основні фізичні, хімічні, мікробіологічні або органолептичні характеристики, що свідчать про специфічний характер продукту;

в) опис методу виробництва, якому повинні дотримуватися виробники, включаючи, за необхідності, природу та характеристики використовуваної сировини або інгредієнтів, а також метод, за допомогою якого готується продукт;

г) ключові елементи, що визначають традиційний характер продукту.

Як було зазначено, саме у цьому Регламенті було запроваджено розділ «Додаткові умови якості». Ця схема, згідно зі ст. 27 встановлена для того, щоб полегшити розповсюдження на внутрішньому ринку характеристик доданої вартості або атрибутів сільськогосподарської продукції її виробниками. При цьому держави-члени можуть формувати національні норми за додатковими умовами якості, які не охоплюються цим Регламентом, за умови, що такі норми відповідають законодавству Союзу.

У ст. 29 Регламенту встановлено низку критеріїв, яким повинні відповідати додаткові умови якості: а) характеристика однієї або кількох категорій продуктів або атрибуту сільського господарства або переробки, що застосовуються в конкретних галузях; б) використання терміну підвищує цінність продукту порівняно з продуктами аналогічного типу; а також в) термін має європейський вимір.

Додаткові терміни якості, які описують технічні якості продукту з метою введення в дію обов'язкових стандартів маркетингу та не призначені для інформування споживачів про ці якості продукту, мають бути виключені із цієї схеми.

Стосовно регулювання додаткових термінів якості, щоб врахувати специфіку окремих секторів, а також очікування споживачів, Європейська комісія уповноважена приймати делеговані акти стосовно критеріїв, згаданих вище. Європейська комісія також може приймати виконавчі акти, які встановлюють всі заходи, пов'язані з формами, процедурами або іншими технічними деталями, необхідними для застосування положень щодо додаткових умов якості. Ці виконавчі акти мають бути прийняті відповідно до спеціальної процедури

експертизи.

У розділі V Регламенту, що розглядається встановлені гарантії офіційного контролю позначень походження, що охороняються, охоронюваних географічних вказівок і традиційних продуктів. Для цього згідно зі ст. 36 та Регламенту № 882/2004, держави-члени повинні призначити компетентний орган або органи, відповідальні за офіційний контроль, що проводиться для перевірки відповідності законодавчим вимогам щодо схем якості, встановлених Регламентом. При цьому компетентні органи повинні пропонувати адекватні гарантії об'єктивності та неупередженості та мати кваліфікований персонал та ресурси, необхідні для виконання відповідних функцій. Здійснюваний ними контроль повинен охоплювати: а) підтвердження відповідності продукту відповідної специфікації продукту; б) моніторинг використання зареєстрованих імен для опису продукту, розміщеного на ринку відповідно до положень цього Регламенту.

Існуючі наразі стандарти якості маркетингу сільськогосподарської продукції в загальному вигляді визначені в Регламенті (ЄС) № 1308/2013 від 17 грудня 2013 р. За своєю суттю застосування стандартів для маркетингу сільськогосподарської продукції має сприяти покращенню економічних умов для обігу таких продуктів. Тому застосування стандартів відповідає інтересам виробників, суб'єктів торгової взаємодії та споживачів. Доцільним заходом стало визначення ринкових стандартів за секторами або товарами, спрямоване на задоволення очікувань споживачів щодо якісної продукції та забезпечення покращення економічних умов для виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції.

Сектори та продукти, на які можуть поширюватися маркетингові стандарти, перелічені у Регламенті. З метою врахування очікувань споживачів та поліпшення економічних умов для виробництва та збуту, а також якості певних сільськогосподарських продуктів, адаптації до ринкових умов, що постійно змінюються, потреб споживачів та змін у відповідних міжнародних стандартах, Європейська комісія має право приймати певні акти щодо стандартів маркетингу по секторах або продуктах на всіх етапах маркетингу, а також відступу та виключення з таких стандартів. При цьому маркетингові стандарти повинні враховувати, зокрема, природні та інші суттєві характеристики відповідних продуктів. Крім того, маркетингові стандарти повинні враховувати можливий ризик введення споживачів в оману внаслідок їх очікувань та сприйняття продукції. Будь-який відступ або звільнення від стандартів не повинен спричиняти додаткових витрат, які повинні нести виключно фермери.

ЄС продовжує вдосконалювати регулювання стандартів якості м'ясо-молочної продукції, зосереджуючись на гігієні, безпеці та відстежуванні. Ці оновлення мають на меті забезпечити високий рівень захисту споживачів та сприяти гармонізації стандартів серед країн-членів та партнерів. Останнім часом в ЄС прийняті такі документи: Делегований регламент (ЄС) 2024/1141 [33], прийнятий 14 грудня 2023 року, опублікований 19 квітня 2024 року, який вносить зміни до додатків II та III Регламенту (ЄС) № 853/2004 щодо гігієнічних вимог до м'яса, рибної, молочної продукції та яєць. Зокрема, уточнено правила маркування, транспортування м'яса, обробки молока; Делегований регламент (ЄС) 2024, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) 2022/2292 [34] прийнятий 21 серпня 2024 року, що оновлює вимоги до ввезення в ЄС певних молочних продуктів, харчових добавок тваринного походження, колагенових оболонок, фаршу, м'ясних напівфабрикатів та продуктів, що містять желатинові капсули. Щодо контролю та аудиту варто згадати «Програму аудитів та аналізу здоров'я та харчових продуктів ЄС на 2024 рік» - EU Health and Food Audit and Analysis Program, в якій Європейська Комісія презентує регулярні перевірки країн-членів та третіх країн для забезпечення відповідності стандартам безпеки харчових продуктів, зокрема, аудити в країнах, що експортують м'ясо та молочну продукцію до ЄС, включаючи Аргентину, Бразилію, Китай та інші.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, регулювання відносин у сфері якості сільськогосподарської

продукції ЄС побудувало ефективний інструментарій охорони об'єктів, що ідентифікують унікальну сільськогосподарську продукцію, місце її походження, процес виробництва та порядок включення до обороту. Необхідність забезпечення комплексу приватних, громадських та громадських інтересів, пов'язаних з досягненням та підтвердженням якості та унікальних властивостей продукції, її найменуванням, визначає функціональну взаємодію комплексу правових норм, що регламентують сільські відносини, з одного боку, та правових норм, що закріплюють режим результатів інтелектуальної діяльності; інший.

На практиці схеми якості, що діють, для виробників, які винагороджують їх за зусилля з виробництва різноманітного асортименту якісної продукції, призвані принести користь сільськогосподарському виробництву. Це особливо актуально у менш сприятливих районах, у гірських районах та у найвіддаленіших регіонах, де на сільський сектор припадає значна частина економічно активного населення, а виробничі витрати є досить високими. Схеми якості можуть зробити значний внесок та доповнювати політику розвитку сільських районів, а також політику підтримки сільськогосподарського ринку та його доходів в рамках Єдиної сільськогосподарської політики ЄС.

Зокрема, пріоритети політики «Європа 2020», викладені в повідомленні Європейської комісії «Європа 2020: стратегія розумного, сталого та інклюзивного зростання», включають цілі створення конкурентоспроможної економіки, заснованої на знаннях та інноваціях, а також стимулювання високої зайнятості та територіальну згуртованість. Тому реалізація політики якості сільськогосподарської продукції в ЄС покликана і надалі надавати виробникам інструменти для більш точного виявлення та просування тих продуктів харчування, які мають специфічні якісні характеристики, захищаючи при цьому виробників від недобросовісної конкуренції.

Список використаних джерел

1. Cooper T., Hart K. and Baldock D. The Provision of Public Goods Through Agriculture in the European Union, Report Prepared for DG Agriculture and Rural Development. - Institute for European Environmental Policy: London, 2009.
2. Аверчева Н. О. Економічні проблеми і перспективи європейської інтеграції м'ясного птахівництва України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10(1). С. 6-10.
3. Артюх Т. М., Богацька О.О. Стан системи технічного регулювання молока та молочних продуктів в Україні та Європейському Союзі. *Товарознавчий вісник*. 2015. Вип. 8. С. 143-151.
4. Білоган І. М. Запровадження європейських стандартів з метою покращання якості продукції м'ясних виробів. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Гжицького*. 2014. Т. 16, № 2(5). С. 13-16.
5. Власова К. М. Сучасні торговельні бар'єри на європейському ринку м'ясної продукції. *Економіка АПК*. 2018. № 11. С. 113-125.
6. Дьяченко Ю. В. Правове забезпечення конкурентоспроможності продукції м'ясопереробних підприємств України на європейському ринку. *Економіка харчової промисловості*. 2017. Т. 9, Вип. 4. С. 43-48.
7. Мельник Ю. В., Самосудов А.С. Розвиток експортного потенціалу підприємств молочної галузі в умовах європейської інтеграції України. *Молодий вчений*. 2020. № 3(2). С. 237-241.
8. Руткевич Т. І. Адаптація підприємств молочної галузі до європейських стандартів якості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2015. Вип. 14 (3). С. 31-34.
9. Research handbook on EU agriculture law/ Edited by Joseph A. McMahon and Michael N. Cardwell. UK: Edvard Elgar publishing, 2015. 608 p
10. McMahon Joseph A. EU Agricultural Law and Policy. Elgar European Law series. 2019. 296 p.
11. EU Agricultural Law / By Jens Hartig Danielsen. Kluwer Law International, 2013. 248 p.

12. Agricultural policy and EU competition law : possibilities and limits for self-regulation in the dairy sector. Gerbrandy A., Sybe A. Den Haag : Eleven International Pub., 2011. 459 p
13. Supporting the agriculture and food sectors amid Coronavirus /Materials from official website of the European Union. URL: https://ec.europa.eu/info/foodfarming-fisheries/farming/coronavirus-response_en
14. From Farm to Fork. A healthier and more sustainable EU food system is a cornerstone of the European Green Deal. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-takeneu/farm-fork_en
15. EU Biodiversity strategy for 2030. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-takeneu/eu-biodiversity-strategy-2030_en
16. Chukurna O.P. Standardization and certification system of goods in the European Union: progressive experience. *ECONOMICS: time realities*. 2016. № 5(27). P. 80-89.
17. Paolo B. The impact of Community protection measures introduced by Regulation (EEC) N.2081/92 and by Regulation (EEC) N.2082/92. 52nd Seminar, Parma, Italy, 1997. URL: https://socionet.ru/d/repec:ags:eaee52:231420/http://ageconsearch.umn.edu/record/231420/files/Paolo%20Berizzi%20_1997_%20The%20impact%20of%20Community%20protection%20measures%20introduced%20by%20Regulation%20_EEC_%20N.208192%20and%20by%20Regulation%20_EEC_.pdf
18. Council Regulation (EEC) No 2081/92 of 14 July 1992 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1567850355292&uri=CELEX:31992R2081>
19. Council regulation (EEC) No 2092/91 of 24 June 1991 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs. OJ L 198, 22.7.1991, p. 1.
20. «Quality schemes explained». URL: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/qualitylabels/quality-schemes-explained_en
21. Van Couter Y. Protecting the origin of foodstuffs in the Europe-an Union indications of origin and trademarks as intellectual property tools. *Rivista di diritto alimentare*. Anno X. 2016. No 2. P. 47-67.
22. Blakeney M. Protection GIs in Europe. URL: <http://www.unife.it/giurisprudenza/giurisprudenza/studiare/food/materialeDidattico/9.3%20EU%20GIs.pdf>
23. Velčovská Š., Sadilek T. Analysis of quality labels included in the European Union quality schemes. *Czech Journal of Food Sciences*. 2014. Vol. 32. No 2. P. 194–203.
24. Council regulation (EC) No 509/2006 of 20 March 2006 on agricultural products and foodstuffs as traditional specialties guaranteed. URL: <https://eurlex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32006R0509>
25. Council Regulation (EC) No 510/2006 of 20 March 2006 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/en/ALL/?uri=CELEX%3A32006R0510>
26. Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) No 2092/91 // OJ L 189, 20.7.2007, p. 1.
27. Regulation (EU) No 1151/2012 of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 on quality schemes for agricultural products and foodstuff. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1567850723552&uri=CELEX:32012R1151>
28. Regulation (EC) No 110/2008 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on the definition, description, presentation, labelling and the protection of geographical indications of spirit drinks and repealing Council Regulation (EEC) No 1576/89. URL: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1567850757082&uri=CELEX:32008R0110>

29. Regulation (EU) No 1308/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 establishing a common organization of the markets in agricultural products and repealing Council Regulations (EEC) No 922/72, (EEC) No 234/79, (EC) No 1037/2001 and (EC) No. 1234/2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/en/ALL/?uri=CELEX%3A32013R1308>
30. Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) No 2092/91. OJ L 189, 20.7.2007, p. 1
31. Regulation (EU) No 228/2013 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2013 laying down specific measures for agriculture in the outermost regions of the Union and repealing Council Regulation (EC) No 247/2006. OJ L 78, 20.3.2013, p. 23.
32. Regulation (EU) No 1305/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and repealing Council Regulation (EC) No 1698/2005. // OJ L 347, 20.12.2013, p. 487.
33. Commission Delegated Regulation (EU) 2024/1141 of 14 December 2023 amending Annexes II and III to Regulation (EC) No 853/2004 of the European Parliament and of the Council as regards specific hygiene requirements for certain meat, fishery products, dairy products and eggs. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2024/1141/oj/eng
34. Commission Delegated Regulation (EU) 2022/2292 of 6 September 2022 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council with regard to requirements for the entry into the Union of consignments of food-producing animals and certain goods intended for human consumption (Text with EEA relevance). URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2022/2292/oj/eng

References

1. Cooper T., Hart K. and Baldock D. (2009) The Provision of Public Goods Through Agriculture in the European Union, Report Prepared for DG Agriculture and Rural Development. - Institute for European Environmental Policy: London [in English].
2. Avercheva N. O. (2016) Ekonomichni problemy i perspektyvy yevropeiskoi intehtratsii miasnoho ptakhivnytstva Ukrainy [Economic problems and prospects for the European integration of meat poultry farming in Ukraine]. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo. Vyp. 10(1). S. 6-10 [in Ukrainian]
3. Artiukh T. M., Bohatska O.O. (2015) Stan systemy tekhnichnoho rehuliuвання moloka ta molochnykh produktiv v Ukraini ta Yevropeiskomu Soiuzi [The state of the system of technical regulation of milk and dairy products in Ukraine and the European Union]. Tovaroznavchyi visnyk. Vyp. 8. S. 143-151 [in Ukrainian].
4. Bilohan I. M. (2014) Zaprovadzhennia yevropeiskykh standartiv z metoiu pokrashchannia yakosti produktsii miasnykh vyrobiv [Introduction of European standards to improve the quality of meat products]. Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii im. Gzhytskoho. T. 16. № 2 (5). S. 13-16 [in Ukrainian].
5. Vlasova K. M. (2018) Suchasni torhovelni bariery na yevropeiskomu rynku miasnoi produktsii [Modern trade barriers in the European meat market]. Ekonomika APK. № 11. S. 113-125 [in Ukrainian].
6. Diachenko Yu. V. (2017) Pravove zabezpechennia konkurentospromozhnosti produktsii miasopererobnykh pidpriemstv Ukrainy na yevropeiskomu rynku [Legal support for the competitiveness of products of meat processing enterprises of Ukraine in the European market]. Ekonomika kharchovoi promyslovosti. T. 9, Vyp. 4. S. 43–48 [in Ukrainian].
7. Melnyk Yu. V., Samosudov A.S. (2020) Rozvytok eksportnoho potentsialu pidpriemstv molochnoi haluzi v umovakh yevropeiskoi intehtratsii Ukrainy [Development of the export potential of dairy enterprises in the context of European integration of Ukraine]. Molodyi vchenyi. № 3 (2). S. 237-241 [in Ukrainian].

8. Rutkevych T. I. (2015) *Adaptatsiia pidpriemstv molochnoi haluzi do yevropeiskykh standartiv yakosti* [Adaptation of dairy enterprises to European quality standards]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya : Ekonomichni nauky*. Vyp. 14 (3). S. 31-34 [in Ukrainian].
9. Research handbook on EU agriculture law/ Edited (2015) by Joseph A. McMahon and Michael N. Cardwell. UK: Edward Elgar publishing. 608 p. [in English].
10. McMahon Joseph A. (2019) *EU Agricultural Law and Policy*. Elgar European Law series. 296 p. [in English].
11. *EU Agricultural Law* (2013) by Jens Hartig Danielsen. Kluwer Law International. 248 p. [in English].
12. Gerbrandy A., Sybe A. Den Haag (2011). *Agricultural policy and EU competition law : possibilities and limits for self-regulation in the dairy sector*: Eleven International Pub. 459 p. [in English].
13. *Supporting the agriculture and food sectors amid Coronavirus* (2020). Materials from official website of the European Union. Retrieved from http://ec.europa.eu/info/foodfarming-fisheries/farming/coronavirus-response_en [in English].
14. *From Farm to Fork. A healthier and more sustainable EU food system is a cornerstone of the European Green Deal* (2019). Retrieved from http://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-takeneu/farm-fork_en [in English].
15. *EU Biodiversity strategy for 2030*. Retrieved from http://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-takeneu/eu-biodiversity-strategy-2030_en [in English].
16. Chukurna O.P (2016). Standardization and certification system of goods in the European Union: progressive experience. *ECONOMICS: time realities*. № 5 (27). P. 80-89. [in English].
17. Paolo B. (1997) The impact of Community protection measures introduced by Regulation (EEC) N.2081/92 and by Regulation (EEC) N.2082/92. 52nd Seminar, Parma, Italy. Retrieved from http://socionet.ru/d/repec:ags:eaae52:231420/http://ageconsearch.umn.edu/record/231420/files/Paolo%20Berizzi%20_1997_%20The%20impact%20of%20Community%20protection%20measures%20introduced%20by%20Regulation%20_EEC_%20N.208192%20and%20by%20Regulation%20_EEC_.pdf [in English].
18. Council Regulation (EEC) No 2081/92 of 14 July 1992 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and food stuffs. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1567850355292&uri=CELEX:31992R2081> [in English].
19. Council regulation (EEC) No 2092/91 of 24 June 1991 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs. OJ L 198, 22.7.1991. p. 1. [in English].
20. «Quality schemes explained» (2018). Retrieved from http://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/qualitylabels/quality-schemes-explained_en [in English].
21. Van Couter Y. (2016) Protecting the origin of foodstuffs in the Europe-an Union indications of origin and trademarks as intellectual property tools. *Rivista di diritto alimentare*. Anno X. No 2. P. 47-67. [in English].
22. Blakeney M. (2001) *Protection Gls in Europe*. Retrieved from <http://www.unife.it/giurisprudenza/giurisprudenza/studiare/food/materiale didattico/9.3%20EU%20GIs.pdf> [in English].
23. Velčovská Š., Sadilek T. (2014) Analysis of quality labels included in the European Union quality schemes. *Czech Journal of Food Sciences*. Vol. 32. No 2. P. 194–203.

24. Council regulation (EC) No 509/2006 of 20 March 2006 on agricultural products and foodstuffs as traditional specialties guaranteed. Retrieved from <http://eurlex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32006R0509> [in English].
25. Council Regulation (EC) No 510/2006 of 20 March 2006 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/en/ALL/?uri=CELEX%3A32006R0510> [in English].
26. Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) No 2092/91 // OJ L 189, 20.7.2007, p. 1. [in English].
27. Regulation (EU) No 1151/2012 of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 on quality schemes for agricultural products and foodstuff. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1567850723552&uri=CELEX:32012R1151> [in English].
28. Regulation (EC) No 110/2008 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on the definition, description, presentation, labelling and the protection of geographical indications of spirit drinks and repealing Council Regulation (EEC) No 1576/89. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1567850757082&uri=CELEX:32008R0110> [in English].
29. Regulation (EU) No 1308/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 establishing a common organization of the markets in agricultural products and repealing Council Regulations (EEC) No 922/72, (EEC) No 234/79, (EC) No 1037/2001 and (EC) No. 1234/2007. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/en/ALL/?uri=CELEX%3A32013R1308> [in English].
30. Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) No 2092/91. OJ L 189, 20.7.2007, p. 1 [in English].
31. Regulation (EU) No 228/2013 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2013 laying down specific measures for agriculture in the outermost regions of the Union and repealing Council Regulation (EC) No 247/2006. OJ L 78, 20.3.2013. p. 23. [in English].
32. Regulation (EU) No 1305/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and repealing Council Regulation (EC) No 1698/2005. // OJ L 347, 20.12.2013, p. 487. [in English].
33. Commission Delegated Regulation (EU) 2024/1141 of 14 December 2023 amending Annexes II and III to Regulation (EC) No 853/2004 of the European Parliament and of the Council as regards specific hygiene requirements for certain meat, fishery products, dairy products and eggs. Retrieved from http://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2024/1141/oj/eng [in English].
34. Commission Delegated Regulation (EU) 2022/2292 of 6 September 2022 supplementing Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council with regard to requirements for the entry into the Union of consignments of food-producing animals and certain goods intended for human consumption. Retrieved from http://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2022/2292/oj/eng [in English].